

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 112/2024-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Ručiteľ s. r. o.**, Mostová 2, Bratislava, zastúpeného WERNER & Co. s.r.o., Žltá 2/F, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/526/2015 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/526/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/526/2015 konal bez zbytočných prietahov.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré je mu Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Obsah ústavnej sťažnosti

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a to postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/526/2015. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznal mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 7 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že žalobou podanou ešte v roku 2015 na Okresnom súde Bratislava III sa sťažovateľ ako žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a následne aj zdržania sa užívania dvoch svojich pozemkov. Prvoinštančný súd rozhodol o žalobe sťažovateľa rozsudkom 1. apríla 2021, no toto rozhodnutie bolo 31. októbra 2022 zrušené odvolacím súdom a vec bola vrátená prvoinštančnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Napadnuté konanie nebolo ku dňu podania ústavnej sťažnosti skončené.

3. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na rozhodnutie v primeranej lehote. Sťažovateľ poukázal najmä na to, že celková dĺžka konania presiahla v momente podania ústavnej sťažnosti 8 rokov. Sťažovateľ pritom pred prvostupňovým súdom opakovane namietal zneužívanie procesných práv žalovaným v podobe nedodržiavania lehôt určených súdom a doručovania aj obsiahlych procesných vyjadrení na poslednú chvíľu pred konaním nariadeného hlavného pojednávania. Aby sťažovateľ zabránil takémuto zneužívaniu zo strany žalovaného, opakovane žiadal konajúci súd o aplikáciu sudcovskej koncentrácie konania. Konajúci súd ale na tieto apely sťažovateľa žiadnym spôsobom nereagoval, a to ani po tom, čo mu bola vrátená predmetná vec odvolacím súdom. Sťažovateľ sa preto domnieva, že zo strany konajúceho súdu nešlo o izolované procesné pochybenie, ale o sériu vážnych pochybení, ktoré v konečnom dôsledku zvýhodňovali žalovaného na úkor práva sťažovateľa na prejednanie jeho veci bez zbytočných prieťahov.

4. Vo vzťahu k finančnému zadost'učineniu sťažovateľ uviedol, že jeho výška (7 000 eur) vychádza s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (opakované nevypočuté apely sťažovateľa na sudcovskú koncentráciu) zo zásad spravodlivosti, na ktoré odkazuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva.

II.

Procesný postup ústavného súdu a chronológia úkonov súdu v napadnutom konaní

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 112/2024-112 z 21. februára 2024 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

6. Ústavný súd následne výzvou z 26. februára 2024 vyzval predsedníčku mestského súdu, aby sa vyjadrila k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti, a zároveň ju požiadal o zaslanie príslušného spisového materiálu. Podpredseda mestského súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 4. apríla 2024 uviedol, že ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú a odkázal iba na vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktoré pripojil. Vo svojom pripojenom vyjadrení ale zákonná sudkyňa uviedla iba stručnú chronológiu napadnutého konania bez akéhokoľvek komentára k samotnej dĺžke konania, resp. k námietkam sťažovateľa.

7. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci.

8. Ústavný súd nahliadnutím do predloženého spisového materiálu okresného súdu (B3-11C/526/2015) zistil, že mestský súd a jeho predchodca (okresný súd) vykonal v predmetnej veci tieto úkony:

- 10. augusta 2015 sťažovateľ podal žalobu o zaplatenie sumy 1 280 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie pozemku sťažovateľa žalovaným.
- 21. septembra 2015 sa žalovaný vyjadril k sťažovateľovej žalobe, pričom predmetné vyjadrenie 7. októbra 2015 zaslal sťažovateľovi.
- 16. decembra 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 9. február 2016 na účely rokovania o mimosúdnej dohode.
- 9. februára 2016 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie, na ktorom súd pripustil zmenu žaloby a zároveň ho odročil na neurčito na účely prípravy znaleckého dokazovania na posúdenie charakteru BMX dráhy, ktorá sa čiastočne nachádzala aj na pozemkoch vo vlastníctve sťažovateľa.
- 11. marca 2016 sťažovateľ doručil súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému zdržať sa užívania časti BMX dráhy, ktorá sa nachádzala na jeho pozemku. Uznesením okresného súdu č. k. 11C/526/2015-105 z 1. apríla 2016 bol tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý.
- 21. apríla 2016 sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu odvolanie.
- 21. júna 2016 sťažovateľ žiadal okresný súd, aby postupoval bez priťahov.
- 19. júla 2016 sťažovateľ podal ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, uznesením okresného súdu č. k. 11C/526/2015-147 bolo konanie o druhom návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zastavené z dôvodu, že ešte nebolo rozhodnuté o odvolaní vo veci jeho predošlého návrhu.
- 22. augusta 2016 bol súdny spis predložený odvolaciemu súdu, uznesením odvolacieho súdu č. k. 6Co/341/2016-153 z 8. septembra 2016 bolo potvrdené uznesenie okresného súdu z 1. apríla 2016.
- 12. októbra 2016 žalovaný predložil súdu návrh otázok pre znalca.
- Uznesením č. k. 11C/523/2015-157 z 13. januára 2017 uložil okresný súd žalovanému zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.
- 10. mája 2017 žalovaný podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia proti sťažovateľovi, aby sa zdržal činnosti, ktorou blokoval BMX dráhu.
- Uznesením okresného súdu č. k. 11C/523/2015-187 zo 7. júna 2017 bol aj tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý.
- 4. júla 2017 žalovaný podal proti predmetnému uzneseniu odvolanie.
- 11. augusta 2017 bol súdny spis predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie o tomto odvolaní.
- 11. októbra 2017 odvolací súd uznesením č. k. 14Co/165/2017-257 potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí návrhu žalovaného na nariadenie neodkladného opatrenia.
- 27. novembra 2017 okresný súd uznesením č. k. 11C/523/2015-261 ustanovil do konania znalca Ing. Petra Pašku, PhD.
- 30. januára 2018 žalovaný podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí návrhu žalovaného na nariadenie neodkladného opatrenia.

- 8. marca 2018 žalovaný podal aj sťažnosť proti rozhodnutiu okresného súdu o ustanovení znalca.
- 13. marca 2018 proti rozhodnutiu okresného súdu o ustanovení znalca podal sťažnosť aj sťažovateľ.
- 14. marca 2018 ustanovený znalec Ing. Paška požiadal súd, aby zrušil jeho pribratie do konania, pretože podľa jeho názoru sa znalecké dokazovanie týka odvetvia dopravných stavieb, v ktorom on nemá oprávnenie vykonávať znalecké dokazovanie (má oprávnenie iba pre odvetvia pozemných stavieb, statiky stavieb a odhadu hodnoty nehnuteľností).
- Uznesením č. k. 11C/526/2015-274 zo 7. mája 2018 okresný súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu o ustanovení znalca.
- 29. júna 2018 okresný súd predložil súdny spis dovolaciemu súdu na rozhodnutie o dovolaní.
- 26. marca 2019 dovolací súd uznesením sp. zn. 4Cdo/99/2018 odmietol dovolanie žalovaného.
- 5. apríla 2019 bol súdny spis vrátený okresnému súdu.
- Uznesením č. k. 11C/526/2015-341 z 2. decembra 2019 okresný súd pripustil zmenu žaloby (zvýšenie žalovanej sumy), zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o pribratí znalca a zároveň zrušil predmetné uznesenie o ustanovení znalca Ing. Petra Pašku, PhD.
- 4. februára 2020 žalovaný súdu doručil dva súkromné znalecké posudky od znalcov Martona a Majdúcha.
- 6. februára 2020 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 5. marec 2020, no tento dátum bol na žiadosť žalovaného zmenený na 7. apríl 2020 – tento termín bol ale následne zrušený z dôvodu protipandemických opatrení.
- 8. septembra 2020 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie.
- Nasledujúce pojednávanie 6. októbra 2020 bolo odročené na účely vyhlásenia rozsudku.
- Termíny vyhlásenia rozsudku 29. októbra 2020 a 12. januára 2021 boli zrušené z dôvodu protipandemických opatrení, so súhlasom strán sporu bol teda rozsudok vyhlásený bez ich prítomnosti 1. apríla 2021.
- 16. apríla 2021 sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku.
- 28. októbra 2021 bol súdny spis predložený odvolaciemu súdu.
- 31. októbra 2022 odvolací súd uznesením č. k. 5Co/128/2021-889 zrušil predmetný rozsudok vo výrokoch II a III (ktorými okresný súd zamietol povinnosť žalovaného zdržať sa užívania pozemkov a rozhodol o nároku na náhradu trov konania) a v tejto časti vec vrátil na ďalšie konanie.
- 14. marca 2023 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito jednak pre zmenu súdnej mapy a sťahovanie súdu a jednak na účely predloženia súkromného znaleckého posudku, ktorý žalovaný zadal 9. marca 2023.
- Nasledujúce pojednávanie sa uskutočnilo 7. septembra 2023 a bolo tiež odročené na neurčito, pretože žalovaný predložil svoj súkromný znalecký posudok tesne pred pojednávaním a sťažovateľ sa s ním nestihol oboznámiť. Na tomto pojednávaní si sťažovateľ zároveň vyžiadal rovnaký čas (9 mesiacov) na predloženie svojho súkromného znaleckého posudku a mestský súd mu v tom vyhovel s ohľadom na princíp zachovania rovnosti zbraní.
- Aktuálne je nariadený termín pojednávania na 25. jún 2024.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom mestského súdu a jeho predchodcu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/526/2015 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú

- právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje,
- správanie účastníka súdneho konania a
- postup samotného súdu.

Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Právna a faktická zložitosť veci:

13. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že oba tieto aspekty sa v predmetnom prípade nejavia ako jednoduché. Strany v konaní predložili súdu rozsiahle množstvo listinných dôkazov obsahujúcich aj dokumentáciu technického charakteru. Na ilustráciu ústavný súd dodáva, že prakticky celý druhý zväzok príslušného súdneho spisu boli listiny

predložené žalovaným, ktoré musel súd vyhodnotiť (či sú vôbec relevantné pre predmet súdneho konania, pozn.). Predmetom konania je nielen náhrada bezdôvodného obohatenia (v tejto časti už bolo právoplatne rozhodnuté, pozn.), ale aj navrhovaná povinnosť pre žalovaného zdržať sa užívania pozemkov sťažovateľa a zdržať sa umožnenia jeho užívania tretím osobám. Problémom v tomto kontexte je, že ide o športové zariadenie (BMX dráha), ktoré zasahuje aj na pozemky sťažovateľa, avšak pri zdržaní sa užívania aj týchto pozemkov by sa stalo celé športové zariadenie neupotrebitelné. Priestor na dohodu sa zrejme vyčerpal a strany sú voči sebe nepriateľsky naladené, o čom svedčia aj opakované návrhy na nariadenie neodkladných opatrení. Okrem iného je úlohou konajúceho súdu stanoviť, či toto športové zariadenie možno klasifikovať ako stavbu zasahujúcu aj na pozemky sťažovateľa, na čo je potrebná aj ingerencia príslušného znalca v konaní. Žalovaný pritom v priebehu konania už predložil tri súkromné znalecké posudky. V každom prípade priebeh napadnutého konania, ako bol opísaný v predošlej stati, nemožno pripísať iba na vrub potenciálnej faktickej alebo právnej zložitosti prerokovávanej veci.

Správanie účastníka konania:

14. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu vyžiadaného spisu mestského súdu, konštatuje, že aj na strane sťažovateľa bolo možné identifikovať okolnosti, ktoré mohli mať negatívny vplyv na dĺžku konania. Napríklad 19. júla 2016 podal nový návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, hoci o jeho predošlom návrhu z 11. marca 2016 ešte nebolo konečným spôsobom rozhodnuté. Neskôr v konaní, keď už sťažovateľ namietal aj priet'ahy v konaní, kritizoval protistranu, že jej predloženie súkromného znaleckého posudku trvalo až 9 mesiacov, a deklaroval, že v prípade, ak by mal on predložiť znalecký posudok, trvalo by to diametrálne kratšie. Avšak následne paradoxne požiadal súd, aby mu vyhradil rovnaký čas na predloženie znaleckého posudku, t. j. 9 mesiacov, a to v záujme zachovania rovnosti zbraní. Správanie sťažovateľa ale napriek už uvedeným izolovaným okolnostiam celkom zjavne nemalo rozhodujúci vplyv na celkovú dĺžku konania.

Postup mestského súdu a jeho právneho predchodcu v napadnutom konaní:

15. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného mestského súdu v napadnutom konaní. Hoci konajúci súd spočiatku postupoval promptne (aj keď sa musel vysporiadať aj s opakovanými návrhmi na nariadenie neodkladných opatrení) a v jeho konaní neboli žiadne výraznejšie obdobia nečinnosti, napadnuté konanie trvá už deviaty rok, čo samo osebe naznačuje porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Postupom času sa tiež objavili momenty, keď bolo možné právnenému predchodcovi mestského súdu vytknúť zbytočnú a neodôvodnenú nečinnosť, keď nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty strán napadnutého súdneho konania. Takúto nečinnosť možno nájsť napríklad v období medzi 5. aprílom 2019 a 2. decembrom 2019 (t. j. od vrátenia spisu dovolacím súdom do momentu keď rozhodol o procesných návrhoch, ktoré mu boli doručené ešte pred odoslaním spisu dovolacieho súdu) a medzi 16. aprílom 2021 a 28. októbrom 2021 (t. j. od doručenia odvolania po predloženie spisu odvolaciemu súdu). Okrem toho došlo v napadnutom konaní konajúceho súdu k viacerým momentom, ktoré preukazovali, že postup súdu bol nehospodárny a neefektívny. Najvypuklejšou

z týchto okolností bol prístup súdu k znaleckému dokazovaniu. Ešte v priebehu roku 2016 strany v konaní predkladali súdu otázky na znalca, v januári 2017 súd uložil povinnosť žalovanému zložiť preddavok na znalecké dokazovanie, no znalca ustanovil až uznesením z 27. novembra 2017. Pritom celkom zjavne vec vopred nekonzultoval s ustanoveným znalcom, ktorý obratom napísal súdu, že na predmet znaleckého prieskumu nemá oprávnenie, a žiadal, aby zrušil jeho ustanovenie do konania. Súd tak urobil až uznesením z 2. decembra 2019. Následne už súd znalca do konania nepribral, hoci po vrátení veci odvolacím súdom bola zrejmá potreba znaleckého dokazovania. Namiesto toho umožnil žalovanému, aby predložil súkromný znalecký posudok (hoci tento predtým založil do spisu dva znalecké posudky). Sťažovateľ so závermi znaleckého posudku žalovaného nesúhlasil, a preto požiadal súd, aby mu určil rovnaké časové obdobie, v akom žalovaný predložil svoj znalecký posudok, 9 mesiacov na predloženie svojho súkromného znaleckého posudku. Ústavný súd podotýka, že ak budú medzi týmito súkromnými znaleckými posudkami rozpory (čo je v tomto momente pravdepodobné), vyvstane otázka nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania – v roku 2024, pričom súd zbieral podklady na jeho nariadenie ešte v roku 2016.

16. V napadnutom konaní teda došlo k neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (minimálne v trvaní jedného roka) a popritom súd postupoval neefektívne, čo možno v kontexte celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania jednoznačne považovať za porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

17. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B3-11C/526/2015 porušené (bod 1 výroku tohto nálezu).

18. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľa ústavný súd prikázal mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

20. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

21. Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zároveň sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pocíťovanej z dôvodu porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

22. Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 eur, ústavný súd ale považoval túto sumu za neprimeranú, preto mu priznal finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri určení výšky tohto zadosťučinenia zohľadnil svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020), prihliadol pritom na už uvedené okolnosti na strane sťažovateľa (bod 14 odôvodnenia tohto nálezu), ako aj na satisfakčný charakter priznaných trov právneho zastúpenia. V prevyšujúcej časti jeho ústavnej sťažnosti týkajúcej sa finančného zadosťučinenia teda nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

23. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

24. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za dva úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2024 v sume 343,25 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2024 v sume 13,73 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Súčasťou výslednej sumy je aj daň z pridanej hodnoty, keďže sťažovateľ preukázal, že jeho právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

25. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu